

24.02.2026

Nurmijärven kunta
PL 37
01901 NURMIJÄRVI

Keski-Uudenmaan alueellisen vastuumuseon lausunto asemakaavan ehdotuksesta Toivojentie (1–158) Rajamäki, Nurmijärvi

HEL 2026-001966 T 10 03 01

Nurmijärven kunnan ympäristötoimiala on pyytänyt Keski-Uudenmaan alueellisen vastuumuseon lausuntoa Toivojentien asemakaavan muutoksen ehdotuksesta. Museo tarkastelee hanketta perustehtävänsä mukaisesti kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta.

Kaavaselostuksen (20.1.2026) mukaan nykyisten julkisten lähipalvelurakennusten korttelialueiden tonttirajoja tarkistetaan ja sr-1-kaavamerkinnällä suojellut rakennukset muutetaan käyttötarkoitukseltaan asumiseen niin, että alueen ominaispiirteet, omaleimaisuus ja arkkitehtuuri säilyvät. Suunnittelualueen (noin 2,4 ha) rajaus ulottuu pohjoisessa ja koillisessa Villentiehen, idässä ja kaakossa Patruunantiehen, etelässä ja lounaassa Toivojentiehen sekä luoteessa Tykkimäentiehen. Muutosalueen kaakkoisosassa, puistoalueella ja korttelissa 1077, kaavamuutos mahdollistaa alueelle rakennettavan neljä pientaloa nykyisen kaavan salliman kahden sijaan. Suunnittelualue ja sen ympäristö ovat rakentuneet melko väljästi ja talot sijoittuvat puistoisella alueella hajanaisesti. Alueen lähiympäristö on pientalovaltaista ja vehreää. Etelässä, kävelyetäisyydellä, ovat Rajamäen palvelut ja keskusta. Pohjoisessa on Tykkitorinmäen metsäinen virkistysalue. Muutoksessa pyritään säilyttämään alueen avoin, puistomainen ilme ja ikääntynyt puusto.

Uusimaa-kaava 2050-kokonaisuudessa suunnittelualue on keskusta-toimintojen alueella, taajamatoimintojen kehittämisvyöhykkeellä ja osa kulttuuriympäristön ja maiseman vaalimisen kannalta tärkeää aluetta. Suunnittelualueella ei ole voimassa oikeusvaikutteista yleiskaavaa. Alueella on valmisteilla Rajamäen osayleiskaava. Alueella on voimassa kolme asemakaavaa: 1–103 Tykkitorni (9.6.2005), 1–124 Tykkitorni (16.4.2007) ja 1–137 Toivojentie (5.8.2010). Voimassa olevien asemakaavojen mukaan muutosalue on puisto- ja katualuetta sekä julkisten lähipalvelurakennusten ja erillispientalojen korttelialuetta. Rakennukset

24.02.2026

ovat voimassa olevassa asemakaavassa suojeltu sr-1-merkinnällä Suojeltava rakennus ja puistoon sijoittuva varistorakennus on suojeltu merkinnällä SÄ Säilytettävä rakennus. Alue on toteutunut osittain voimassa olevien asemakaavojen mukaisesti. Suunnittelualue sijoittuu kokonaisuudessaan valtakunnallisesti merkittävän rakennetun kulttuuriympäristön (RKY 2009) Rajamäen tehdasyhdyskunta, kirkko ja rautatieasema alueelle. Kaava-alueen lähiympäristössä sijaitsee lisäksi RKY-alueeseen kuuluvia sr-1 merkinnällä suojeltuja arvokkaita rakennuksia, kuten Rajamäen kirkko, Alkon (nykyinen Anora) vanha tehdasalue rakennuksineen ja vanhat talvisodanaikaiset tykkitornit.

Keski-Uudenmaan alueellisen vastuumuseon kanta

Kaavaratkaisussa sr-1-kaavamerkinnällä suojellut rakennukset muutetaan käyttötarkoitukseltaan asumiseen. Kaavaselostuksen mukaan alueen ominaispiirteet, omaleimaisuus ja arkkitehtuuri säilyvät. Keski-Uudenmaan alueellinen vastuumuseo on lausunut asemakaavan muutoksen vireilletulosta ja luonnosvaiheesta (6.8.2025). Museo piti lausunnossaan tärkeänä, että voimassa olevissa asemakaavoissa sr-1-merkinnöillä suojeltujen rakennusten rakennussuojeluun liittyvät määräykset eivät heikkene muutoksen myötä. Kaavaselostuksen mukaan Sr-1-merkinnällä suojeltuihin rakennuksiin ei kohdistu merkittäviä vaikutuksia, vaikka käyttötarkoituksen muutos mahdollistaa rakennusten käytön asumiseen. Rakennusten korjaamisesta ja pihojen rakentamisesta on lisäksi annettu määräykset ja ohjeet, jotka eivät ohjaa merkittäviin muutoksiin rakennusten ulkonäössä tai piholla. Asemakaavamääräyksissä myös todetaan, että kaava-alue on osa valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY), jolla rakennusten ja ympäristön kulttuurihistorialliset arvot ja ominaispiirteet tulee säilyttää.

Muutosalueen kaakkoisosassa, puistoalueella ja korttelissa 1077, tarkastellaan mahdollisuutta rakentaa alueelle neljä pientaloa nykyisen kaavan salliman kahden sijaan. Keski-Uudenmaan alueellinen vastuumuseo korosti aiemmassa lausunnossaan, että uudisrakennusten suunnittelun tulee olla korkeatasoista, jotta se täyttää kaavaselostuksessa esitetyt vaatimukset. Rakennusten suunnittelussa tulisi myös huomioida neljästä uudisrakennuksesta alueelle muodostuva nykyarkkitehtuuria edustava kokonaisuus. Kaavakarttaan on tarkennettu, että AP-korttelialueella arkkitehtuurin tulee olla korkeatasoista, harkittua ja tasapainoista sekä mittakaavaltaan alueen olemassa olevaan rakennuskantaan ja miljööseen sopivaa. Rakennusten tulee olla kattomuodoltaan, materiaaleiltaan, väritykseltään sekä arkkitehtuuriltaan yhteneväisiä. Museo katsoo kaavamääräysten olevan asianmukaisia.

Museo pitää alueen ympäristön säilymisen kannalta tärkeänä, että puistoon sijoittuvat ulkoilureitit sovitetaan kasvillisuuteen ja maaston-

24.02.2026

muotoihin polkumaisina ja kivituhkapäällysteisinä, kuten kaavakartassa on määriteltykin. Koska alue sijaitsee 1E-luokan pohjavesialueella, on ehdotusvaiheeseen jouduttu tarkentamaan määräyksiä ELY:n lausunman mukaisesti moottoriajoneuvojen ajon ja säilytyksen osalta. Muutoksen myötä viiden moottoriajoneuvon ajolle ja säilytykselle varattujen alueenosien pinnat tulee toteuttaa öljyä läpäisemättömillä materiaaleilla tai pohjavesisuojausten sisältävillä rakenteilla pohjaveden laadun varmistamiseksi. Museon näkökulmasta esitetty muutos on perusteltu eikä aiheuta merkittävää haittaa alueen rakennettuun ympäristöön.

Lisätiedot

Katariina Ruuska-Jauhijärvi, tutkija, puhelin: 09 310 36473
katariina.ruuska-jauhijarvi(a)hel.fi

Kulttuuriympäristöpäällikkö

Helsingin kaupunki
Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
Kulttuuripalvelukokonaisuus
Kaupunginmuseo
Kulttuuriperintöyksikkö
Kulttuuriympäristöpäällikkö

Lausunto

4 (4)

24.02.2026

Sari Saresto
kulttuuriympäristöpäällikkö

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.